

Sygn. akt XX **GCo 272/17**

Dnia 6 listopada 2017 r.

POSTANOWIENIE

Sąd Okręgowy w Warszawie XX Wydział Gospodarczy w składzie:

Przewodniczący – SSO Katarzyna Kisiel

po rozpoznaniu w dniu 6 listopada 2017 r. w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku (...) **S.A. w restrukturyzacji w K.**

z udziałem (...) **S.A. w W.**

o udzielenie zabezpieczenia

postanawia

odrzucić wniosek.

SSO Katarzyna Kisiel

UZASADNIENIE

W dniu 6 października 2017 r. (...) S.A. w restrukturyzacji w K. wystąpił do tut. Sądu z wnioskiem o udzielenie zabezpieczenia, przed wszczęciem postępowania, roszczenia uprawnionego o uznanie za nieważne czynności prawnych obowiązanego polegających na przejęciu na własność następujących przedmiotów zastawu rejestrowego:

- 1) 6.750.000 akcji w spółce (...) S.A., kod papierów (...), w związku z zawartą umową zastawniczą nr (...) z dnia 19 grudnia 2014 r. ze zm. oraz umową zastawniczą nr (...) z dnia 10 grudnia 2015 r. ze zm.;
- 2) 2.284.962 akcji w spółce (...) S.A., kod papierów (...), w związku z zawartą umową zastawniczą nr (...) z dnia 10 grudnia 2015 r. ze zm.

poprzez ustanowienie zakazu zbywania przez obowiązanego

- 1) 6.750.000 akcji w spółce (...) S.A., kod papierów (...);
- 2) 2.284.962 akcji w spółce (...) S.A., kod papierów (...).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 199 § 1 pkt 3) k.p.c. sąd odrzuci pozew, jeżeli jedna ze stron nie ma zdolności sądowej albo jeżeli powód nie ma zdolności procesowej, a nie działa za niego przedstawiciel ustawowy albo jeżeli w składzie organów jednostki organizacyjnej będącej powodem zachodzą braki uniemożliwiające jej działanie. Stosownie do § 2 przywoływanego przepisu z powodu braku zdolności sądowej jednej ze stron albo zdolności procesowej powoda i niedziałania przedstawiciela ustawowego lub braku w składzie organów jednostki organizacyjnej będącej powodem, uniemożliwiającego jej działanie, sąd odrzuci pozew dopiero wówczas, gdy brak nie będzie uzupełniony zgodnie z przepisami kodeksu. § 3. Odrzucenie pozwu może nastąpić na posiedzeniu niejawnym.

Powyższy przepis stosuje się odpowiednio do postępowania zabezpieczającego na podstawie art. 13 § 2 k.p.c.

W niniejszej sprawie z wnioskiem o udzielenie zabezpieczenia, przed wszczęciem postępowania, wystąpił podmiot (spółka kapitałowa) znajdujący się obecnie w restrukturyzacji. Należy zaś wskazać, że stosownie do art. 53 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 15 maja 2015 r. prawo restrukturyzacyjne (Dz.U.2017.1508 t. j.) w sprawach dotyczących masy sanacyjnej zarządca dokonuje czynności w imieniu własnym na rachunek dłużnika. Zarządca nie odpowiada za zobowiązania zaciągnięte w sprawach dotyczących masy sanacyjnej.

W doktrynie wskazuje się natomiast, że otwarcie postępowania sanacyjnego ma na celu utrzymanie dalszego funkcjonowania przedsiębiorstwa dłużnika. Dłużnik jest nadal podmiotem praw i obowiązków, lecz z mocy komentowanego przepisu czynności prawne na jego rzecz, co do zasady, wykonywane są przez zastępcę pośredniego – zarządcę. Dotyczy to zarówno czynności materialnoprawnych, jak i procesowych. Istota zastępstwa pośredniego wyrażona została w ust. 1 komentowanego przepisu – zarządca dokonuje czynności w imieniu własnym, lecz na rachunek dłużnika. Oznacza to, że w stosunkach zewnętrznych stroną czynności prawnej jest zarządca, lecz skutek tej czynności wywierany jest bezpośrednio w stosunku do dłużnika (zob. Komentarz do art. 53 ustawy prawo restrukturyzacyjne, Filipiak P. (red.), Hrycaj A. (red.), Geromin M., Groele B., Lipowicz Ł., Porzycki M., LEX nr 10509 oraz Torbus A. (red.), Witosz A.J. (red.), Witosz A. (red.), Buk H., Chrapoński D., Gewalt W., Karpiński M., Klyta W., Malmuk-Cieplak A., Mozdzeń M., Pawełczyk M., LEX nr 10340). W tym miejscu warto przytoczyć dwa orzeczenia, które odnoszą się do syndyka masy upadłości, lecz są aktualne również w stosunku do zarządcy. „Legitymację syndyka określa się w nauce jako tzw. legitymację formalną lub jako podstawienie (substytucja) procesowe. Syndyk jest więc stroną w znaczeniu formalnym (procesowym), tzn. działa w postępowaniu we własnym imieniu. Natomiast stroną w znaczeniu materialnym, pomimo ogłoszenia upadłości, pozostaje upadły" (wyrok WSA w Gliwicach z dnia 23 kwietnia 2009 r., III SA/Gl 1171/08, LEX nr 497528). „Podstawienie procesowe syndyka w miejsce upadłego jest podstawieniem bezwzględny, przy którym legitymację procesową ma tylko podmiot podstawiony. Podstawienie syndyka odnosi się tylko do postępowań dotyczących masy upadłości" (wyrok SN z dnia 16 stycznia 2009 r., III CSK 244/08, LEX nr 523687).

Należy wskazać, że na podstawie przywoływanego przepisu zarządca wykonuje za dłużnika wszelkie czynności dotyczące masy sanacyjnej. W wyroku z dnia 16 stycznia 2009 r., III CSK 244/08 (LEX nr 523687), odnoszącym się do masy upadłości, lecz aktualnym również co do masy sanacyjnej, Sąd Najwyższy stwierdził: „Postępowanie dotyczy masy upadłości, jeżeli jego wynik mógłby mieć wpływ na stan masy upadłości i możliwość zaspokojenia się z niej. Do postępowań tych zalicza się postępowania, w których upadłemu przypada rola powoda jak i pozwanego, bez różnicy czy chodzi w nich o pozycje czynne czy bierne masy upadłości, jak też bez różnicy, czy sprawa jest sprawą o świadczenie, ukształtowanie lub ustalenie. Nie dotyczą masy upadłości postępowania w sprawach o roszczenia niemajątkowe (np. w sprawach o prawa stanu, ochronę dóbr osobistych), oraz o roszczenia majątkowe nie podlegające zaspokojeniu z masy ze względu na swój charakter (roszczenia o zaniechanie wynikające z praw bezwzględnych) w sprawach o alimenty (art. 145 ust. 2 p.u.n.), w sprawach dotyczących mienia niewchodzącego do masy upadłości (art. 63–67 p.u.n.)”.

Podmiot znajdujący się w restrukturyzacji, będąc stroną w znaczeniu materialnym, pozbawiony jest legitymacji formalnej do występowania w postępowaniach sądowych dotyczących masy sanacyjnej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 lipca 2011 r., sygn. akt V CZ 37/11, LEX nr 898281). Podstawienie syndyka (ale również zarządcy w postępowaniu restrukturyzacyjnym) w miejsce upadłego (podmiotu znajdującego się w restrukturyzacji) ma przy tym bezwzględny charakter (wyroki Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2009 r., sygn. akt III CSK 244/08, z dnia 19 stycznia 2012 r., sygn. akt IV CSK 206/11, z dnia 7 października 2004 r., sygn. akt IV CK 86/04).

Oznacza to, że w procesie odnoszącym się do masy sanacyjnej, to zarządca uzyskuje status powoda albo pozwanego, a podmiot pozostający w restrukturyzacji go traci. Nie jest więc możliwe, jak w niniejszej sprawie, wszczęcie procesu po dacie otwarcia postępowania sanacyjnego, przez samego dłużnika (tj. podmiot pozostający w restrukturyzacji). Wobec powyższego podmiot pozostający w restrukturyzacji nie ma zdolności sądowej do samodzielnego występowania w sprawach dotyczących masy sanacyjnej, gdyż zdolność taką z chwilą otwarcia postępowania sanacyjnego uzyskuje zarządca masy sanacyjnej.

Zauważyć jednocześnie należy, że brak możliwości wyznaczenia wnioskodawcy, na podstawie art. 70 k.p.c., terminu do uzupełnienia „braku zdolności procesowej przez wstąpienie do udziału w sprawie innego podmiotu”. Tego rodzaju akcji procesowej, podjętej przez sąd z urzędu nie można byłoby potraktować jako uzupełnienie - w rozumieniu art. 70 § 1 k.p.c. - braku zdolności procesowej.

Mając na uwadze powyższe, wobec braku zdolności procesowej wnioskodawcy w przedmiotowej sprawie, wniosek o udzielenie zabezpieczenia należało odrzucić na podstawie art. 199 § 1 pkt 3 k.p.c.

SSO Katarzyna Kisiel

ZARZĄDZENIE

(...)

SSO Katarzyna Kisiel